

Національна академія наук України
Інститут держави і права імені В.М. Корецького

К. О. Савчук

**МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ
ПОГЛЯДИ АКАДЕМІКА
В.Е. ГРАБАРЯ**

Монографія

Київ - 2003

УДК 341.09
ББК Х(91) (УКР)
С 13

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Інституту держави і права
ім. В. М. Корецького НАН України
(протокол № 7 від 24 червня 2003 р.)*

Відповідальний редактор:

Денисов В. Н., доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент Академії правових наук України

Відповідальний редактор:

Акуленко В. І., доктор юридичних наук
Мережко О. О., доктор юридичних наук

Савчук К.О. Міжнародно-правові погляди академіка В.Е. Грабаря: Монографія. - К, Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2003. - 128 с.

ISBN 966-02-3004-4

Монографія присвячена дослідженню наукової спадщини академіка В.Е. Грабаря, визначенню її ролі у загальному розвитку вітчизняної та світової науки міжнародного права.

На основі аналізу різноманітного джерельного матеріалу відтворено повну наукову біографію В.Е. Грабаря. Проаналізовано внесок В.Е. Грабаря у дослідження історії та теорії міжнародного права. Розрахована на науковців, викладачів, студентів, усіх, хто цікавиться проблемами міжнародного права.

ББК Х(91) (УКР)

ISBN 966-02-3004-4

Дослідження історії міжнародного права та міжнародно-правової думки завжди було одним із найважливіших завдань науки міжнародного права, адже без знання попередніх досягнень неможливо зрозуміти сучасне міжнародне право. Дореволюційні українські вчені та вчені, діяльність яких була пов'язана з Україною (Всеволод Пійович Даневський, Отон Отонівич Ейхельман, Петро Євгенович Казанський, Дмитро Іванович Каченовський, Василь Андрійович Незабитовський, Тихон Федорович Степанов, Андрій Миколайович Стоянов та інші), істотно вплинули на розвиток науки міжнародного права. Однак, незважаючи на появу останнім часом низки праць з історії вітчизняної міжнародно-правової думки, їхня наукова спадщина досліджена недостатньо, особливо щодо порівняння з сучасним міжнародним правом.

Однією з найвидатніших постатей в українській та російській науці міжнародного права був професор В. Е. Грабар (1865-1956) — академік НАН України, автор більше ніж 150 наукових праць у галузі міжнародного права. Його внесок у розвиток вітчизняної міжнародно-правової науки важко переоцінити. В. М. Корецький підкреслював, що В. Е. Грабар не знав собі рівних у дослідженнях з історії середньовічного міжнародного права. Відомий польський вчений, юрист-міжнародник Манфред Ляхс охарактеризував його як визначного історика права. Низка фундаментальних праць В. Е. Грабаря, присвячених історії міжнародного права, принесла вченому світове визнання. Водночас велика наукова спадщина з теорії міжнародного права та окремих його галузей майже не досліджена. Варто підкреслити, що чимало міжнародно-правових концепцій В. Е. Грабаря, зокрема щодо проблем співвідношення війни та міжнародного права та реальної рівності держав, не втратили свого значення для розуміння глибинних процесів розвитку міжнародного права.

В українській міжнародно-правовій літературі ще не було ґрунтовного дослідження наукової діяльності В. Е. Грабаря та узагальнення її значення для розвитку вітчизняної міжнародно-правової науки як складової світової науки міжнародного права. Існують лише невеликі за обсягом публікації, присвячені вивченню окремих аспектів наукової діяльності В. Е. Грабаря. Ці праці носять або біографічний характер (В. М. Дурденевський, А. М. Лодигенський, А. Т. Уусталь, М. М. Богуславський, М. В. Миронов, В. Н. Денисов, І. Б. Усенко, Ю. С. Шемшученко), або є оцінками фундаментальних праць В. Е. Грабаря (Л. О. Камаровський, В. М. Корецький). Визнанням цінності наукової спадщини В. Е. Грабаря для розвитку сучасної науки міжнародного права є видання Оксфордським університетом англійською мовою відомої праці В. Е. Грабаря «Матеріали до історії літератури міжнародного права в Росії (1647-1917)». Це видання підготовлене завдяки титанічній праці професора Лондонського університету, іноземного члена Національної академії наук України У. Е. Батлера — перекладача книги на англійську мову, автора вступної статті та бібліографії праць вченого.

У даній монографії автор намагався дати комплексний аналіз наукової спадщини академіка В. Е Грабаря, визначити місце та роль у вітчизняній та світовій науці міжнародного права цієї надзвичайно обдарованої людини.

Автор висловлює вдячність члену-кореспонденту Академії правових наук України, професору Володимиру Наумовичу Денисову, без допомоги якого ця книга навряд чи побачила б світ.

